

CUIUS SUPRA, UT VITENTUR DETRACTIONES ET INIUSTAE¹ PULSIONES.

[H. 16] Alexander episcopus omnibus divino sacerdotio fungentibus pax et misericordia multiplicetur et sapientia atque bona voluntas in omnibus augeatur et fructificetur² in domino.

- 5 Gratia dei sumus, fratres carissimi, id, quod sumus. Idcirco nobis praevindendum³ est et oppido⁴ decertandum⁵, ne in ea vacui inveniamur, sed eadem nobis cooperante gratia fructum domino plurimum reportemus⁶. Quod aliter fieri non potest, nisi sapientia⁷ scrutando eiusque praecepta lectionibus et hymnis meditando atque eo adminiculante⁸ ⁹ implendo, orando, vigilando et voluntatem eius, in quantum ipse largitus fuerit, perficere studeamus.
- 10 Nec eandem¹⁰ neglegendam gratiam nobis dominus dedit, sed fideliter exercendam tribuit. Dilectio enim¹¹ sine simulatione in nobis¹² esse et apparere debet, quia omnis, qui odit fratrem suum, homicida est. Qui vero diligit eum, in deo manet¹³ et deus in eo, unde et apostolus ait: Nolite iudicare, fratres, in invicem, sed hoc iudicate magis, ne ponatis offendiculum¹⁴ fratribus vel scandalum. Et dominus inquit: Quod tibi non vis fieri, alteri ne
- 15 facias. Et alibi: In hoc cognoscent omnes, quia mei estis¹⁵ discipuli, si dilectionem habueritis ad invicem. Et Salomon ait: Sacrificium salutare est attendere¹⁶ mandatis et

---

Quellen:

2-4: *Alexander - domino* sec. I Petr. I. 2.

5: *Gratia - sumus*, I Cor. XV. 10.

10: *Nec - tribuit*, I Timoth. IV. 14.

11: *Dilectio - simulatione*, Rom. XII. 9.

11f.: *quia - est*, I Ioann. III. 15.

14f.: *Quod - facias*, Tob. IV. 16.

Rezeption:

5-17: *Gratia – iniquitate*: Coll. Ans. ded. VIII,30.

---

¹ INIUSTE] *korr. aus IUSTE N442; VD38*

² fructificet *V630*

³ praevindendum *VD38*

⁴ *interlinear* valde *VD38*

⁵ *am Rande* pugnandum *VD38*

⁶ reportemus *korr. aus portemus O93*

⁷ sapientiam *V630; I83; VD38*

⁸ *am Rande* auxilinate *VD38*

⁹ amminiculante *korr. aus ammiculante VD38*

¹⁰ eadem *O93; N442*

¹¹ enim *fehlt VD38*

¹² vobis *V630; korr. aus nobis in nobis I83*

¹³ manet *I83*

¹⁴ *am Rande* lesionem *VD38*

¹⁵ estis *I83*

¹⁶ *am Rande* implere mandata *VD38*

discedere¹⁷ ab omni iniquitate. [H. 17] Summa¹⁸ enim iniquitas est fratres detrahere et
 accusare. Unde scriptum est: Omnis, qui detrahit fratrem¹⁹ suum, homicida est. Et omnis
 homicida non habet partem aut hereditatem in regno dei. Et alibi: Cavete vos, fratres
 20 carissimi, ne participes²⁰ efficiamini, quod absit, malis eorum. Et non solum vos cavete a
 talibus, sed²¹ et²² alios cavere ab eis et avertere docete. De his enim dominus ait per
 prophetam Micheam: Vae, qui cogitatis²³ inutile et operamini malum²⁴. Ecce ego cogito
 super familiam istam malum in cubilibus vestris. In luce matutina faciunt illud, quoniam
 25 rapuerunt et calumniabantur virum et domum eius, virum et hereditatem eius. Idcirco haec
 dicit dominus: Ecce ego cogito²⁵ super familiam istam malum, unde non auferetis colla
 vestra et non ambulabitis superbi, quoniam tempus pessimum est. In die illa sumetur super
 vos parabola, et cantabitur canticum cum suavitate dicentium: Depopulatione²⁶ ²⁷ vastati
 sumus, pars populi mei commutata est. Quomodo recedet a me, cum revertatur, qui regiones
 30 vestras²⁸ dividat? Propter hoc non erit tibi mittens funiculum sortis in²⁹ coetu domini. Ne
 loquamini loquentes: Non stillabit super istos³⁰, non comprahendet confusio. Dicit domus³¹
 Iacob: Numquid abbreviatus est spiritus domini, aut tales sunt cogitationes eius? Nonne
 verba mea bona sunt cum eo, qui recte graditur? Et econtrario populus meus in adversarium

---

Quellen:

15f.: *In - invicem*, Ioann. XIII. 35.

16f.: *Sacrificium - iniquitate* sec. Ecclesiastic. XXXV. 5.

18: Omnis - est, Ben. I. 40. (I Ioann. III. 15). Cf. Clem. 40, Anacl. 14.

19: *non - dei*, Ephes. V. 5.

22-35: *Vae - bellum*, Mich. II. 1-8.

Rezeption:

17-19: *Summa - dei*: Anselm v. Lucca XI,37; Gratian C. VI, q. 1, c. 16.

17-21: *Summa - docete*: Coll. Ans. ded. X,34.

---

¹⁷ discedere *korr. aus* discere N442

¹⁸ *am Rande* magna VD38

¹⁹ fratrem suum] fratri I83

²⁰ particeps O93

²¹ sed et *korr. aus* sed O93

²² et] et ad VD38

²³ cogitastis V630

²⁴ malum. Ecce ego cogito super familiam istam malum in cubilibus vestris] malum in cubilibus vestris. Ecce ego
 cogito super familiam istam malum VD38

²⁵ adducam VD38

²⁶ *am Rande* Depraedatione VD38

²⁷ Depopulatione *korr. aus* Depulatione VD38

²⁸ nostras V630; vestras *fehlt* VD38

²⁹ *am Rande* in congregatione VD38

³⁰ iustos I83; VD38

³¹ dominus I83

consurrexit, desuper tunicam pallium sustulistis eos, qui transiebant simpliciter, convertistis³²
 35 in bellum. Et econtra de his, qui accusantur vel tribulantur, per Naum prophetam confortans
 eos sic loquitur dominus: Et confortans in die tribulationis et sciens sperantes in se. Et in
 diluvio praetereunte consummationem faciat³³ loci eius et³⁴ inimicos eius persequentur
 tenebrae. Quid cogitatis contra dominum? Consummationem ipse faciet. Non consurget
 duplex tribulatio, quia sicut spinae se invicem complectuntur, sic convivium eorum pariter
 40 potantium³⁵, consumentur³⁶ quasi stipula ariditate³⁷ plena. Ex³⁸ te exhibit cogitans contra
 deum maliciam mente³⁹ pertractans praevaricationem. Haec dicit dominus: Si perfecti⁴⁰
 fuerint et ita plures, sic quoque attendentur⁴¹ et pertransibit⁴². Affixi te et non affligam te
 ultra.

[H. 18] Facile est, fratres, verbo fallere⁴³ hominem, sed non deum. Sapiens non est, qui
 45 nocet, nec vir linguosus⁴⁴ in malum⁴⁵ si⁴⁶ dirigit in terra. Nihil vero mali vult, qui fidelis
 est. Malo enim et pravo ingenio fides aliena est. Ait autem apostolus de infidelium
 ignorantia: Si enim cognovissent, numquam dominum gloriae crucifixissent. Crucifigunt enim

---

Quellen:

- 36-43: *Et - ultra*, Nah. I. 7-12.
 44: *Facile - deum*, Xysti Pyth. s. 176. Cf. Zeph. 9, Ant. 8, Corn. 6, Melc. 5.
 44f.: *Sapiens - nocet*, Xysti Pyth. s. 292. Cf. Corn. 6, Luc. 6, Melc. 5.
 45: *nec - terra*, Ps. CXXXIX. 12.
 45f.: *nihil - est*, Xysti Pyth. s. 203. Cf. Calist. 3, Pont. 6, Corn. 6, Melc. 5.
 46: *Malo - est*, Xysti Pyth. s. 160.
 46f.: *Ait - crucifixissent*, c. 13. conc. II. Hisp. Cf. Fel. I. pp. 15.

Rezeption:

- 44-53: *facile – gloriam*: Coll. Ans. ded. X,35.
 47f.: *Crucifigunt – persequuntur*: Deusdedit IV,312.
 47-49: *Crucifigunt – patitur*: Gratian C. III, q. 1 c. 5 (s. auch 2. Alexander-Brief 4-10; 2. Alexander-Brief 24-28).

---

³² convertisti I83; convertitis VD38

³³ faciet I83

³⁴ et] et in VD38

³⁵ am Rande bibentium VD38

³⁶ consumentur korr. aus consumetur O93; consumetur I83

³⁷ am Rande siccitate VD38

³⁸ Ex te] Ecce N442

³⁹ korr. aus mentem I83

⁴⁰ reperti I83

⁴¹ attendentur V630

⁴² pertransibunt VD38

⁴³ am Rande decipere VD38

⁴⁴ linguosus korr. aus lingosus N442

⁴⁵ malum si korr. aus malum O93

⁴⁶ se V630; VD38

dominum, qui eum in sacerdotibus suis persecuntur, quia crux a cruciatu dicitur. Magnum
 vero cruciatum sustinet, qui vim⁴⁷ patitur, sed tamen beati, qui persecutionem patiuntur
 50 propter iustitiam. Ecce ait Iudas apostolus: Veniet dominus in milibus⁴⁸ suis facere iudicium
 et perdere omnes impios et arguere omnem carnem de omnibus operibus⁴⁹ impietatis eorum.
 Haec, fratres, valde timenda sunt et perpendenda⁵⁰, ne veniens unusquisque ad iudicium
 poenam cum impiis recipiat, sed cum iustis gloriam. Quod⁵¹ pius dominus praestare
 dignetur, qui vivit et regnat per saecula cuncta. Data Kal. Maii Heliano et Vetere vv. cc.
 55 cons. EXPLICIUNT⁵² DECRETA ALEXANDRI PAPAE⁵³.

Quellen:

49f.: *tamen - iustitiam*, Matth.V. 10.

50f.: *Veniet - eorum*, Iud. 15.

53f.: *Quod - cuncta*, phrasis Augustini, cf. serm. 75. verb. evang. Matth. 22. no. 74. i. f. (5. app. p. 136).

54f.: *Nota cons. desumt. ex c. 1. vit. Alex. in libr. pontif.*

---

⁴⁷ vim patitur] compatitur V630

⁴⁸ am Rande subauditur sanctis VD38

⁴⁹ operibus impietatis] impietatibus V630

⁵⁰ am Rande consideranda VD38

⁵¹ Quid VD38

⁵² EXPLICIUNT DECRETA ALEXANDRI fehlt N442

⁵³ PAPAE fehlt V630